

Op weg naar een uitgavennorm als ex ante budgettair kompas

Koen Algoed

Commissie FB - Vlaams Parlement

15 maart 2022

Agenda

1	Toegevoegde waarde begrotingsnorm
2	Uitgavennorm als begrotingskompas
3	Naar een Vlaamse uitgavennorm
4	Operationalisering uitgavennorm 2022

Vlaanderen
verbeelding werkt

1 Toegevoegde waarde begrotingsnorm

2 Uitgavennorm als begrotingskompas

3 Naar een Vlaamse uitgavennorm

4 Operationalisering uitgavennorm 2022

Vlaanderen
verbeelding werkt

Toegevoegde waarde begrotingsnorm

- Voorkomen procyclisch beleid
- Zorgen voor houdbare overheidsfinanciën

- Duidelijke, transparante, flexibele begrotingsnorm bevordert politieke gedragenheid

Vlaanderen
verbeelding werkt

1 Toegevoegde waarde begrotingsnorm

2 Uitgavennorm als begrotingskompas

3 Naar een Vlaamse uitgavennorm

4 Operationalisering uitgavennorm 2022

Vlaanderen
verbeelding werkt

Keuze uitgavennorm als begrotingsnorm/-kompas

- Onderdeel preventief luik Stabiliteits- en Groeipact
- Methodologisch robuuster dan structureel evenwicht
- Uitgaven volgen inkomsten
- Uitgavenevolutie onafhankelijk van conjunctuurschommelingen
- Mogelijkheid tot meerjarig uitgavenkader

Uitgavennorm op een bedje van uitgaventoetsingen

- Nederland als gidsland
- Werken met (meerjarige) budgettaire enveloppes:
  - prikkel om uitgaven in vraag te stellen (overheidsfinanciering nodig?)
  - nagaan efficiëntiewinsten

1 Toegevoegde waarde begrotingsnorm

2 Uitgavennorm als begrotingskompas

3 Naar een Vlaamse uitgavennorm

4 Operationalisering uitgavennorm 2022

Vlaanderen
verbeelding werkt

Naar een Vlaamse uitgavennorm

- September 2020: Blauwdruk Vlaamse uitgavennorm
- September 2021: synthesetekst Vlaamse uitgavennorm; operationaliseren en convergeren
- Januari 2022: update operationalisering; start DG Reform project voor HRF: implementatie uitgavennorm
- Februari 2022: Jaarverslag NBB
  - Sterke aanbeveling invoering meerjarig begrotingskader bij alle overheden
  - Belangrijke rol voor uitgavenregel bij opstellen meerjarenbegroting

Blauwdruk Vlaamse uitgavennorm

- Waar mogelijk gealigneerd op Europese uitgavennorm

- *Toepassingsgebied*:
  - alle uitgaven van ministeries (incl. toelagen aan rechtspersonen Vlaamse deelstaatoverheid);
  - buiten de norm: investeringsuitgaven met directe return (eigen ontvangsten)

Vlaanderen
verbeelding werkt

Blauwdruk Vlaamse uitgavennorm

- Uitgangspunten Blauwdruk:
  - Gemiddelde nominale groei uitgaven bepaald door:
    - gemiddelde reële BBP-groei (backward- & forward looking)
    - verwachte gemiddelde inflatie (enkel forward looking)
  - *Genormeerde reële uitgaven* groeien aan *stabiel ritme* – ontvangsten: invloed jaarlijkse conjunctuurschommelingen
  - Meeruitgaven uit *jaarlijkse indexeringen integraal* meegenomen
  - Genormeerde begrotingen dus *niet jaarlijks (nominaal) in evenwicht*
    - uitgavennorm beoogt uitvlakken opeenvolgende overschotten/tekorten
    - begroting structureel in evenwicht

Blauwdruk Vlaamse uitgavennorm

Gebaseerd op een drietrapsprocedure (met assumptie begroting in evenwicht)

Stap	Wat?	Frequentie
Stap 1	Bepalen jaarlijkse nominale groei ontvangsten op basis van parameters bbp [t-5, t+4], inflatie CPI [t, t+4]	Begin legislatuur, halverwege actualisering
Stap 2	Reële groei uitgaven = jaarlijkse nominale groei ontvangsten (stap 1) minus gemiddelde groei uitgaven bepaald door indexeringsmechanismen (toepassing Vlaamse deflator)	Begin legislatuur, halverwege actualisering
Stap 3a	Raming uitgaven in jaar t volgende uit toepassing indexeringsmechanismen	Jaarlijks
Stap 3b	Nominale groei uitgaven in jaar t = reële groei uitgaven (stap 2) aangevuld met vereiste uitgaven in jaar t door toepassing indexeringsmechanismen (stap 3a)	Jaarlijks

Blauwdruk Vlaamse uitgavennorm

Stap	Concreet	tijdstip
Stap 1	nominale groeivoet van de houdbare ontvangsten = 4,00%	Jaar t
Stap 2	▪ verwachte inflatie (gezondheidsindex) voor legislatuur in t: 2,00% ; gemiddelde Vlaamse deflator: 1,20% ▪ reële groeivoet uitgaven in legislatuur: 4,00% – 1,20% = 2,80%	Jaar t
Stap 3a	▪ Stel inflatieverwachting in **t+1** = 1,80% ▪ Vlaamse deflator t+1: 0,60*1,80% = 1,08%	Jaar t+1
Stap 3b	Nominale groeivoet van uitgaven in t+1: 4,00% – 1,20% +1,08%= 3,88%	Jaar t+1
Stap 3a	▪ Stel inflatieverwachting in **t+1** = 2,20% ▪ Vlaamse deflator t+1: 0,60*2,20% = 1,32%	Jaar t+2
Stap 3b	Nominale groeivoet van uitgaven in t+1: 4,00% – 1,20% +1,32%= 4,12%	Jaar t+2

Vlaanderen
verbeelding werkt

1 Toegevoegde waarde begrotingsnorm

2 Uitgavennorm als begrotingskompas

3 Naar een Vlaamse uitgavennorm

4 Operationalisering uitgavennorm 2022

Vlaanderen
verbeelding werkt

Operationalisering uitgavennorm (jan 2022)

- consistente set van parameters: BO2022 en meerjarenraming 2022-2026
- determinanten uitgavennorm:

(verwachte) reële BBP groeivoet	[t-5,t+4]	[2017,2026]	1,29%
verwachte CPI	[t,t+4]	[2022,2026]	1,80%
verwachte Gezondheidsindex	[t,t+4]	[2022,2026]	1,86%

Operationalisering uitgavennorm (jan 2022)

- inkomstenevolutie: nominale groeivoet houdbare ontvangsten = 2,80%
- bepalen Vlaamse deflator:

	Deflator (niet-indexatie werking)	Reëel groei percentage	Deflator (indexatie werking)	Reëel groei percentage
Exclusief vaste klik groeipakket en Gemeentefonds	1,08%	1,72%	1,20%	1,60%
Inclusief vaste klik groeipakket en Gemeentefonds	1,26%	1,54%	1,48%	1,32%

Merk op: afleiden toegelaten groeivoeten houdt geen rekening met convergentiemarge ifv vooropgestelde begrotingsdoelstellingen

- uitgaven buiten norm: expliciet en impliciet
- uitgavenevolutie bij ongewijzigd beleid

Vlaanderen
verbeelding werkt

Operationalisering uitgavennorm (jan 2022)

Tabel. Primaire uitgaven in prijzen 2021 (excl. Vlaamse Veerkracht, Corona en Oosterweel), rente-uitgaven en index-uitgaven, meerjarenraming 2021-2026

(duizend euro)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Reële primaire uitgaven	44.925.446	45.626.530	46.146.160	46.581.553	46.974.056	47.373.421
Rente-uitgaven	161.236	208.439	246.362	308.210	379.724	461.764
Jaar-op-jaar verandering som reële primaire uitgaven en rente-uitgaven		1,66%	1,22%	1,07%	0,99%	1,02%
Index-uitgaven	62.491	814.290	1.366.698	1.907.857	2.598.426	3.328.133

Vlaanderen
verbeelding werkt

Operationalisering uitgavennorm (jan 2022)

- concrete weg naar uitgavennorm
    - uitgavennorm als monitoringtool in volgende meerjarenramingen
    - uitgavennorm als budgettair kompas bij BO2025, met aantal politiek te trancheren issues
    - input vanuit DG Reform met impact op blauwdruk?
    - Uitwerken begrotingsinstructies olv uitgavennorm

<u>Convergeren naar een evenwicht</u>

Tabel: Uitgaven onder constant beleid vs onderworpen aan uitgavennorm (prijzen 2021)

duizend euro	2022	2023	2024
Uitgaven constant beleid	45.834.969	46.392.522	46.889.763
Toegelaten uitgaven op basis van de uitgavennorm	45.761.731	46.477.682	47.241.354
Verschil	-73.238	85.160	351.591

Vlaanderen
verbeelding werkt

Operationalisering uitgavennorm (jan 2022)

Tabel. Uitgaven onder constant beleid vs onderworpen aan uitgavennorm (prijzen 2021) met convergentiemarge zoals bepaald in Europese uitgavennorm (30 basispunten verbetering structureel vorderingensaldo gezamenlijke overheid, aandeel 24,6% voor Entiteit II waarvan 38,3% voor VG)

duizend euro	2022	2023	2024
Uitgaven constant beleid	45.834.969	46.392.522	46.889.763
Toegelaten uitgaven op basis van de uitgavennorm plus een convergentiemarge (0,317%)	45.619.419	46.186.048	46.793.852
Verschil	-215.550	-206.474	-95.911

Vlaanderen
verbeelding werkt

Op weg naar een uitgavennorm als ex ante budgettair kompas

Koen Algoed

Commissie FB - Vlaams Parlement

15/3/2022